

DISSOCIACIONS

MIQUEL DE PALOL

Germans del sud

Acaba d'aparèixer la novel·la guanyadora de l'últim premi Joanot Martorell, *Germans del sud* (Edicions 62), d'Hèctor Bofill, segurament el primer llibre on aquest autor bicèfal (amb el primer cognom entremig actua en paral·lel, i sense cap divergència ideològica ni estilística, com un agut comentarista i militant polític) es mostra en la plenitud del desenrotllament i l'ús dels seus recursos literaris, en aquell punt en què energia i experiència es troben en l'equilibri del punt òptim per donar com a resultat una veritable novel·la, l'ens literari que per antonomàsia requereix coneixement de la vida i de l'ànima humana, i alhora capacitat física per bregar-hi intensament durant un temps dilatat, o sigui poc recomanable per la pràctica d'imberbes i d'ancians.

El punt de partida de *Germans del sud* és simple, tot i que no en sigui el resultat: el 1213 les tropes catalanes van guanyar la batalla de Muret, i les condicions de la realitat present són inverses de les actuals: el Sacre Imperi Romanogermànic no ha fet possible Occident tal com el coneixem, Catalunya és la potència europea hegemònica i Castella és un ens anomenat Mossaràbia que aspira a independitzar-se'n (els recomano el mapa d'Europa ucrònic inicial del llibre, sàtira jocosa a partir d'un coneixement profund de la Història). El capgirament de la situació ha produït peces crítiques interessants: a *L'home en el castell*, de Philip K. Dick, Alemanya, Itàlia i Japó han gua-

La civilització occidental neix de la ira d'Aquil·les i de l'astúcia d'Ulisses, mal que sigui aquesta l'acceptada i obligada com a element bàsic de canvi social

nyat la Segona Guerra Mundial. En conversa amb pròcers conspicus de les lletres catalanes, em van dir un si-és-no-és alarmats que la novel·la d'Hèctor Bofill és una apologia de la violència. Certament ho és, i obliga a revisar l'escala de valors que ha dut a la demonització de la violència com a element de canvi social. La violència és efecte de la ira, el valor ancestral que els amos de la *soi-disante* civilització han extirpat de la ciutadania, i penat legalment per apropiar-se'n en exclusiva.

Entre Aquil·les i Ulisses

La civilització occidental neix de la ira d'Aquil·les i de l'astúcia d'Ulisses, mal que sigui aquesta l'acceptada i obligada com a element bàsic de canvi social. La ira d'Aquil·les no té res de demoníaca: ha propiciat la institució de la compassió, ha engendrat els moments claus d'Occident, les grans expansions culturals i comercials. Pe-

rò ha estat l'astúcia d'Ulisses allò que els ha donat continuïtat com a valor tranquil permès a la ciutadania. Occident ha pendolat secularment entre el *Thymós* identitari d'Aquil·les i l'Eros convivencial d'Ulisses, que han forjat la identitat dels pobles i la continuïtat en una conjunció ponderada d'acord amb el moment, que recorda la del ying i el yan. La tradició literària de Catalunya és quasi exclusivament eròtica. Les úniques espurnes thimòtiques centrals són a Verdaguer, i apunten en Joan Sales, tot i que a aquest se li dilueixen en l'eroticisme cristià (valor de la seva obra al marge). En tal context, l'extraordinària novel·la de Bofill sobresurt com una peça d'excepció, perquè no només omple l'immens buit thimòtic de la tradició local, sinó que assenyala la important mancança històrica i social que està determinant de forma crucial l'actual moment polític de Catalunya. *

118084/10863289

EL TEMPS QUE FUIG

NARCÍS COMADIRA JOSEP PLA

EXPOSICIÓ

Del 8 de febrer al 30 de març de 2014

La Casa de la Paraula
Santa Coloma de Farners

Ajuntament de
Santa Coloma de Farners

